

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL II

„Gazeta” ieșe în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu exemplar 5 cr. v. a. s. 15
bani.
Atâtă abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 124.

Brașov, Duminecă 5 (17) Iunie

1888.

Brașov, 4 Iunie st. v. 1888.

Erăși toate privirile sunt așintite asupra celor ce se petrec în Berlin, după morțea împăratului Frideric III.

Erăși a urmat o pauză în viața diplomatică, der o pauză penibilă, pentru că printrinsa se introduce o nouă fasă în situațiunea generală europeană, care dă naștere pretutindenii la nouă nedumeriri.

Din Berlin ni se telegrafiază că, precum se asigură în cercurile competente de acolo, încă nu s'a luat nici o hotărâre asupra viitoarelor raporturi ale Germaniei față cu celelalte puteri europene.

Mai departe se dice, că raporturile intime de alianță ale Austro-Ungariei cu imperiul german sunt asigurate. Acesta afirmare se află însă în orecare contradicere cu afirmarea de mai sus, mai ales decât vomă avé în vedere, că viitoare raporturi ale Germaniei cu monarhia noastră vor fi condiționate mai multă s'eu mai puțină de raporturile ei cu celelalte mari puteri și în deosebi cu Rusia.

Ca unu semn caracteristic pentru situațiune înregistrăm surprindătorul fapt, după care presa franceză, încă înainte de a se fi severșit în Berlin proclamarea noului împărat, își exprimă neîncrederea față cu vițoarea lui domnire.

Francesii au avut totdeuna cea mai mare antipatiă în contra cancelarului german și idea, că noul împărat va lăsa frâu liber politice sale, i-a făcut ca încă de pe acum să se manifeste neîncrederea lor.

Acesta manifestare este cu atât mai bătătoare la ochi, cu cât de altă parte aceeași pressă cin-

stesce memoria răposatului împărat. Frideric III în modul cel mai simpatic, ce numai se poate cugeta.

Și decât Francesii aveau atâtea simpatii pentru împăratul Frideric, cauza a fostă nu atât noblețea de inimă și spiritul liberal de care era însuflețit acestă monarch, câtă mai vortosă convingerea ce-o câștigaseră, că densul era unu sinceru partisanu alu păcii.

Neîncrederea, cu care e întimpinat noul împărat german în Franța își are isvorul în temerea, că șansele răboiului vor fi de aici încolo multă mai mari ca ale păcii.

Dér nu numai Francesii nutresc așemeni temeri, ci mai pretutindenii e lătită credința, că de aici înainte pacea nu mai are nici unu punctu de sprijinu.

Primim delă București următoarele informațiuni privitoare la situațiunea interioară actuală de peste munți:

Noutăți din București.

La 2 și la 4 Iunie v. curentu colegiile electorale ale capitalei sunt chemate spre a alege consiliul comunal.

Suntă 3 liste în circulați: lista *oposiției unite*, adică vechii conservatori aliați cu liberalii moderați și sinceri, lista *disidenților*, adică liberalilor turbulenți numiți și Fleviști, și lista *colectiviștilor*, adică a liberalilor, conservatorilor, radicalilor, cosmopolitilor întruniți în *colectivitate* sub egida lui Ionu Brătianu.

Guvernul de aci, ca niciodată, stă cu desevșire la o parte și lasă deplină libertate alegătorilor spre a vota cu cine le place. Devisa guvernului *Carp-Maiorescu* este de a lăsa comunelor deplină libertate spre a-și vedé cum le place de interesele lor în limitele pre-

vedute de lege și de a nu considera alegerile comunale ca unu felu de manifestatiuni politice în favoarea, s'eu în defavoarea guvernului.

E salutaru acestu punctu de vedere alu guvernului, căci numai astfel cetățenii voru pute cu timpul să se convingă despre aceea, cari le voiesc binele fără interesu personalu și de aceea, cari nici unu pasu nu facu fără ca să nu vîneze unu interesu materialu egoistu.

Colectiviștii, însă ca întotdeuna, de când s'au plămădit în anul 1881 și mai cu sémă în Maiu 1883, când multă regretatul C. A. Rosetti s'a despărțit de ei, ne mai putendu-le admite micile și strimtele vederi în ale politice și neșatișoșele poște în ale chiverniseliilor, așa și de astădată, nu consideră consiliul comunalu decât ca unu corp politicu și de partid.

Nu ne mirăm de acestă vedere egoistă și puțină patriotică a *colectiviștilor*, deore-ce ômenii cari facu parte din ea infiltrară politica *militantă* și *locală* până și în literatură, care la ori-ce popor e respectată și stimată în conformitate cu valoarea pe care o oferă lumii despre gradul de cultură alu poporului respectiv.

Nu așa au procedat ômenii d-lui Brătianu față cu scriitorii noștri și cu literatura națională.

Ei, unde numai puteau, loveau și isolau pe scriitorii talentați decât nu se închinau lor spre a le face *Ode*, ér pe aceea, cari le prémăreau faptele lor îi înălțau și le făceau trailul dulce, dându-le câte trei și patru slujbe, fără să producă ceva de valoare.

Acesta e cauza care a făcutu ca literatura și presa noastră periodică să decadă sub zero. Decă ar fi ca străinii să judece gradul nostru de cultură după *unele* diare, care apar în București, ar fi vai de noi; amă ajunge să fim espuși la risul lumii.

Starea acesta de lucruri bătrânul Rosetti o prevedea încă delă Maiu 1881. Agera lui minte și pătrundere prevedea

că liberalii, după resbelul ruso-român-turcu, nu voru pute întreprinde cu acelașă succes și o organizare bine-făcătoare pentru țără și de aceea se dice, că ar fi propus — îndată după proclamarea regatului și după încoronare, — d-lui Brătianu ca să se retragă, lăsând cărma în mâna unora mai destoinici în ale administrațiunei, ér după unu timp ôre-care partidul liberalu, reorganizat, închegat și purificat de elemente îndoelnice, să revie aducendu cu sine unu plan bine studiat și bine cumpănit în ceea ce priviau reformele de introdus spre a da statului român o organizare solidă și corespunșătoare cu ale statelor moderne civilizate. Și avea dreptate bătrânul luptătoru, căci noi în *aparență* și în *formă* pare că amă avé ceva din ale statelor luminate, pe când în *fond* suntem cu desevșire în ale administrațiunei fanarioți bizantini.

Nu ne îndoim că guvernul actualu, căruia capacitatea, onestitatea și bunăvoința nu-i lipsesc, se va ocupa serios cu o reorganizare a tuturor ramurilor administrațiunei publice. Pentru o asemenea reorganizare însă se cere timp și tēmă-mi e, că ômenii réu nărași îi voru zădărnici prin agitațiuni netrebnice toate stăruințele.

Încât pentru *oposiția unită* și *disidenți*, ajunge să spui, că ômenii nepreocupăți dicu ca să éșă ori-care, numai *Colectiviștii* nu, căci n'ar fi bine pentru țără decât să-ar scote érași capul la lumină.

Mai acum câte-va zile, fiind într'unu cercu, unu transilvăneanu de-ai d-vostre afirma, că presa română de peste munți ar fi colectivistă și că „sēmțământul publicu” ar regreta amaru căderea *colectiviștilor*.

Se pôte. Dér pentru ca să vedem decât acel „sēmțământ publicu” s'a format întemeiat pe fapte s'eu pe *legende*, rămâne ca în niște articuli viitori să analizăm faptele celorl căduți, ca să vedem, decât ei au întărit, s'eu au slăbit

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Despre documentele

relative mai ales la istoria bisericească a Românilor.*

(Fine.)

Dela 1691 și mai ales delă 1700, de când s'a produsă desbinarea confesională și la poporul românesc, se începe unu altu periodu istoricu alu bisericeii, după a mea părere, cel mai interesant din toate, mai vortos decât îl vomă considera din punctu de vedere alu duratei sale, care s'a întins între mari violențe, uneori și cu vșșări de sânge până în zilele împăratului Iosif II. (1780—1790), care prin așa numitul decretu alu s'eu de toleranță a înfrănat fanatismul religios, a mai moderat și aceea specie de proselitismu, alu cărui scopu nu era atâtă câștigarea sufletelor pentru vre-una din confesiunile religioșe, câtă mai vortosă unele scopuri politice de ordine superioară. Într'unu statu ori-care, unde toți locuitorii s'eu mai toți mărturisesc aceeași cre-

dință, au aceleași cărți rituali și totu unu dreptu canonicu, proselitismul religiosu nu e cunoscutu nici din nume. Cu totu altu ceva se întâmplă în țările unde locuitorii se află desbinați în câte cinci și mai multe confesiuni religioșe, precum este d. e. în Transilvania și în Ungaria, în care țări locuesc alătura și amestecați romano-catolici de ritulu latinu, greco-catolici de ritulu grecescu, ortodoxi, totu de ritulu grecescu, reformați calviniani, protestanți luterani s'eu Augustani, sociniani s'eu ariani, cari negă divinitatea lui Isusu Christosu, negă și păcatul strămoșesc, resping delă ei toate cele șapte sacramente, cum și totu ce se numesce în cele două biserici mari tradițiune (trădanie); în fine și religiunea mosaică cu 650 mii mărturisitori ai aceleia. De aici apoi trista experiență, pe care o pôte face ori-care călătoru prin aceste două țări, ca să vedă nu numai în cetăți mari cu câte 40—50 de mii, ci și în orașele mici și pe la sate câte patru și cinci biserici, atâtea în câte confesiuni religioșe voru fi desbinați locuitorii; de aici totu atâtă popi, dascăli, organiști și alți cântăreți luptându cu lipsa și sêrăcia din cauza prea micului număr alu poporenilor.

În acestă stare de cea mai funestă desbinare confesională aflase împăratul Leopoldu I și ministrii s'ei numitele țări după luarea Budei delă Turci în anul 1686, scoterea lor din partea cea mai mare a Ungariei și ocuparea totodată a Transilvaniei de cătră trupele imperiali. Romano-catolici fiind în celu mai strinsu înțelesu alu cuvântului atâtă împăratul câtă și consiliarii și mai toți generalii s'ei, urmarea era prea firască, pentru ca nu numai conduși de conștiința lor religioasă, ci și în interesul materialu alu locuitorilor să voiescă a-i înduplica la mărturisirea unei singure credințe religioșe și să înțelege, că la cea catolică. Ura însă dintre catolici și protestanți era neasemnată mai înflăcărată și mai înrădăcinată decât ca monarhul și consiliarii s'ei, între cari erau și călugări iesuiți și prelați de rang înaltu, să se fi putut ajunge scopul așa ușor. Răboiul celu barbar de anu trei-șăpe în Germania, gonirea tirănescă a protestanților în număr forte considerabil de cătră Ludovicu XIV, dese insurrecțiuni sângerose ale protestanților din Ungaria cu scopu de a-și apăra bisericele de invasiunea catolică, produsese ura religioasă mai intensivă

chiar și decâtă aceea ce domnia între mohamedani și christiani. De atâtea ori protestanții din Ungaria cereau ajutoru delă Turci în contra catolicilor. La ura religioasă se mai adăuga și vechia ură națională dintre Maghiari și Germani, hereșită din vécuri și trecută prin toate generațiunile. În Transilvania biserica romano-catolică apăsată de cătră protestanți, scăpăse de multu, încâtă era pe aci să fiă exterminată. Episcopia catolică, odinioară forte puternică, desființată împreună cu toate mănăstirile din țără, o parte din averile bisericești confiscate pentru stat, toate celelalte avuții împărțite între maghiarii țerei; călugării mai toți erau aruncați pe strade, unii chiar uciși. Împăratul Leopoldu I și consiliarii informându-se de ajuns despre starea desolată a catolicilor din Transilvania, decide ca să-și rădice cu ori-ce preț biserica sa din umilire și din pulbere. Însă de unde și cum să apuce lucrul? Protestanții maghiari și sași vedeau bine, că restaurându-se hierarchia catolică cu toate drepturile, aceea va pretinde la momentu *restitutionem in integrum*, adică toate domniile, edificile monastiresci ș. a. Deslegarea problemei nici-decum nu

*) Din ședința publică a Academiei române ținută în 1 (13) Aprilie 1888.

elementul român chiar și în țera românească, ne mai vorbind și de cel de peste munți.

Nourăș.

Nu ne putem îndestula mira cum mai pot sta de vorbă politici serioși de dincolo cu omeni, cari susțin absurdități ca aceea, că „presa română de aici ar fi colectivistă“ și că sentimentul public delat noi s'ar fi pus în serviciul unei partide de dincolo.

Dacă vr'una din foile noastre s'a pronunțat într'un felu său altul în favoarea partidei colectiviste, a făcut-o pe risicul și răspunderea sa proprie, nici decum însă la însărcinarea presei române și cu atât mai puțin ca interpretă a „sămănătorului public“ de aici.

Opiniunea publică a Românilor de dincolo de Carpați s'a pronunțat categoric la toate ocaziunile în contra politice militante de partidă în sinul nostru. Cum ar putea ea der aproba dincolo de munți ceea ce desaproba aici acasă?

E natural că Românii noștri doresc prosperarea și consolidarea statului român, der tocmai pentru aceea ei nu sunt, și nu pot fi, nici „colectiviști“, nici „junimiști“, nici „oposiționiști“, nici „fleviști“, ci vor simpatiza cu toți aceia, cari lucrăză sincer și leal pentru această prosperare și consolidare, fără deosebire de partidă.

Aceste amă aflat de lipsă a le observa în trecutul informațiunile de mai sus ce ne vin dela un bărbat distins de dincolo, și cărora le-am dat loc numai din îndemnul de a cunoșce părerile, ce domnesc adă acolo în cercuri estinse asupra raporturilor dintre guvern și partide și asupra șanselor, ce le oferă aceste din urmă pentru consolidarea interioară a țării.

SCRILE DILEI.

În comisiunea pentru armată a delegațiunii ungare i s'a adresat ministrului de război întrebarea, dacă este adevărat, că li-s'a interzis oficerilor din armata comună să se numescă oficeri „ces. și reg.“ Ministrul s'a răspuns prezentându o cartă de vizită a sa, pe care se scrie „ces. și reg.“ er nu numai

era ușor, căci protestanții erau decisi a se apăra cu armele în averile răpite prin secularizarea din vécule alu 16-lea. În același timp, adevă între anii 1686 și 1698 mai ales generalii veniți în țera și călugării cari îi însoțeau ca preoți de regiment reflectară pe curtea imperială din Viena mai întâi la rutenii din Ungaria, apoi la poporul român din ambele țeri. Ecă două elemente, își dăseră ei, foarte bine venite, cu alu căroru concurs s'ar putea restaura catolicismul decădută și a se înmulți numărul catolicilor cu mai multe sute de mii. Noi însă am vécute mai sus, că biserica Românilor apucase a fi subjugată cu o sută de ani mai înainte de cătră cea reformată și în parte chiar incorporată la acesta.

Din ziua în care protestanții aflară despre acel plan alu curței imperiale se încinse o luptă crâncenă între aceștia și între catolici, până ce lupta de condeiu se prefăcu în războiu civil, care s'a început în anul 1703 și a durată în modu foarte barbar până în anul 1711. Nici la unii din descendenți nu le prea plăcea să audă, că una din cauzele principale ale insurecțiunii lui Francisc Rakoczi la 1703 a fost încercarea

„ces. reg.“. Acesta s'a fi produs mare bucurie între șovinisti.

**

Ni se spune, că la *csamenul de maturitate*, ce se va ține la școala comercială română din locu în 18 (30) Iunie, vor asista ca comisari ministeriali d-lu Francisc Kóos inspectorul școlar alu districtului și d-lu Borszéli Samu, consilieru ministerialu.

**

Cetim în „Tribuna“: D-lu Ioan Slavici a plecatu alaltaer cu trenul de dimineață la Vațu, spre a-și face pedepsă hotărâtă de curtea cu jurați din Clușiu și confirmată de înalta curte de casație.

**

Aflăm că d-lu G. Chelaru, profesorul la școlile reale române din locu, a suferit o grea pierdere prin mórtea neașteptată a tatălui său. Ii adresăm sincerele noastre condolențe!

**

Cumcă între Români se află și *friseri* foarte dibaci, ne dovedesce scirea, ce o aduce „N. W. Tgbl.“, că d-lu Ardeleanu, friserul princesei de coronă Ștefan, a fost chemat anume la Franzensbad de cătră princesă de coronă a Șvediei.

**

Camera italiană a sancționat în 12 l. c. conferirea dreptului de cetățenă italianu lui Kossuth, considerându că densul petrece mai mult de 30 de ani în Italia.

**

În nordul Scoției a ninsu mereu în zilele de 4—7 Iunie. Dêlurile sunt acoperite cu zăpadă de unu metru și și în vale zăpada este de 1 urmă de mare. În 7 Iunie unu turistu s'a urcatu pe muntele Ben-Nevis și a aflatu acolo zăpadă de 8 urme. În Anglia n'a ninsu, însă a fostu unu timp rece ca și pe la noi.

Din comitate.

Din rapórtele pe luna lui Maiu, ce s'au cetit în adunările comitetelor administrative ale diferit.loru comitate, estragem următoarele:

Comitatul Clușului. Comitetul și-a ținut adunarea sa la 11 Iunie n. sub presiunea fișpanului conte Beldi Akos. Nimicu conturbatoru de ordinea publică nu s'a întâmplat în decursul lunei trecute. Starea sanitară a locuitorilor încă a fostu destul de favorabilă, întru cătu adevă populațiunea în genere vorbindu n'a fostă bantuită de epidemii. Epidemiile ce s'au ivit au fostu mai multu numai parțiale. Așa de exemplu *versatulă* a gravat singuru numai în comu-

Ciucia, unde s'au ivit 23 de casuri, der tóte s'au rezolvat cu reinsănătoșarea pacienților.

În dimensiuni multu mai mari și mai periculoșe s'a ivit bóla egiptenă de ochi, *trachoma*. Au suferit de bóla acesta până acum 1077 de indiviți, dintre cari la 645 de inși bóla s'a ivit în grad mare. S'au vindecatu din suma totală a bolnavilor 613, dintre aceștia 238 au fostu greu bolnavi. Regretabilu este, că poporul nu s'a obișnuitu nici în asemenea casuri a recurge regulat la ajutorul medicilor, ceea ce paralizează foarte multu silința ce și-o dau medicii întru localizarea, respective delaturarea totală a bólei.

Mai intristatoru decâtu tóte este însă raportul inspectorului de dare, care arată, că din suma de 599,779 fl. 50 cr., cătu datoreșc erariului locuitorii din comitat, parte ca dare de pe primul semestru alu anului, parte ca restanță de dare din vremuri trecute, — abia s'a putut încasa până la finea lui Mai 123, de mii 545 fl. 80 cr., rămânendu încă e restanță de 471,233 fl. 70 cr. La acesta se mai adaugă încă restanța dărei militare în sumă de 43,409 fl. 50 1/2 cr.

Comitatul Albei de jos. Adunarea comitetului s'a ținut în 13 Iunie n. sub presiunea fișpanului br. Coloman Kemeny. Nici în acestu comitat nu s'a ivit vre-unu incidentu conturbatoru de ordinea publică.

Este înspăimântatoru însă raportul inspectorului r. de dare. Elu arată, că din suma de 944,518 fl. 54 1/2 cr. datorită până la finea lunei lui Maiu, abia s'au putut încasa până la acestu terminu 145,744 fl. 56 cr. rămânendu prin urmăre cu finea lui Maiu o restanță de vre-o 800,000, adevă optu sute de mii, ca ca s'nu dăcemu aprópe unu milionu fl. Ni-se pare, că în suma acesta nu sunt socotite și restanțele dărei militare, care adaugă la restanțele de mai înainte, póte s'ar apropiu foarte multu la suma de unu milion. Miseria progresivă a locuitorilor din acestu comitat o denotă destul de lămurit și împrejurarea, că în primele 4 luni ale acestui an s'au încasat mai puțin în dare cu 19,727 fl. 90 cr. ca în același periodu a anului trecut; numai în luna lui Maiu încasările s'au făcutu mai puțin cu 7243 fl. 37 1/2 cr. ca în Maiu anul trecut. Împrejurarea acesta a pus pe gânduri o parte însemnată din cărmuitorii acestui comitat, căci enormele restanțe de dare nu sunt a se atribui vre-unu indiferentismu din partea contribuabililor, ci cauza este a se căuta mai ales în *lipsa de bucate*.

Orfanii se află în acestu comitat 11,513 cu 164 de tutori.

Starea sanitară a locuitorilor altcum e destul de bună. Inflamațiunea de gât abia s'a ivit în întregu comitatul la vre-o 15 copii, dintre cari au murit 5. De vécute asemenea au murit în comitat 5. Mai virtosu din cauza diferitei, der și numai din precauțiune, în Aiudu s'a închis școala civilă de băeți pe 2 septemăni.

Comitatul Ciucului. Adunarea comitetului s'a ținut la 11 Iunie sub presiunea fișpanului Mako Balint. În cursul lunei trecute s'au întâmplat focuri în S. Simonu cauzându o pagubă de 180 fl. și în Misentea, cauzându pagubă de 206 fl. S'a pornit cercetare disciplinară contra unui notaru de cercu din cauza unor necorecții în privința înmănuării banilor de dare. Bole epidemice nu s'au ivit.

Inspectorul reg. de școle se plânge că mai ales în comunele din Ciucul inferioru e obiceiul a se încheia anul școlastic încă în primele zile ale lui Maiu și prin acesta anul de școlă, și așa destul de scurtu, se scurtează și mai multu.

Trecerea Japonezilor la creștinism.

După cum anunță „Japon Weekly Mail“, în Japonia s'a pornit o vină mișcare pentru convertirea Japonezilor la creștinism. În clasele mai culte ale societății japoneze domnesce convingerea, că această convertire e neapăratu necesară a se face.

Cel mai popularu scriitoru japonezu, cu numele *Fukuzawa*, dice că elu, ca și cea mai mare parte a Japonezilor culti, peste totu dăcându nu multu își bate capul cu religiunea și nici nu cunoșce dogmele credinței creștine; de-orece însă tóte popórele civilizate ale lumii sunt creștine, e cu neputință, dice amintitatu scriitoru, ca poporul japonezu să nu primescă creștinismul, dacă voesce și mai departe să stea în atingere continuă cu celelalte popóre.

Toyama, unu profesor alu universității japoneze imperiale, ținut nu de multu o conferință, în care pledă cu multă căldură pentru creștinism, dela care speră, că dacă se va lăți în Japonia, musica japoneză se va perfecționa și se va desvolta mai bine; spiritul concordiei se va întări între Japonezi, și în fine speră, că prin creștinism se va răsturna păretele despărțitoru ce a existat până acum și există încă și astăzi între bărbații și femeile japoneze.

Caracteristică este declarația, ce o

curții imperiale de a smulge biserica Românilor de sub domnia calvină și a alătura la cea catolică. Etă, așa ajunseră Români între foc și apă, între ciocan și năcovală, până la atăta, încātu în cei optu ani de revoluțiune rakociană câteva mii de Români luptau sub nume de Curuți (Cruciați) la Rákoczi, éra alte mii își aruncau viața în șanțu sub nume de Lobonți (pușcari) în partea trupelor imperiale regulate. Sciau ei pentru ce și pentru cine se luptă unii ca și alții? Eu mă îndoișcu foarte.

În totu casul unu lucru se scie din acei ani de perire. Problemă de existență a bisericei Românilor éra pusă, spre a fi deslegată. S'a lucratu la descurcarea ei aprópe 150 de ani între lăcrime de sânge, și a trebuit să ajungă omenimea la unu an 1848 pentru ca să fi tăiată și nu deslegată.

Voim să cunoșcemu episódele și peripetiile acestei tragedii ecleziastice, care s'a petrecut în 150 de ani? Se folosim aceste câteva sute de documente câte ne stau la dispozițiune până acuma pentru acestu parte a istoriei noastre, se ne adoperăm a mai scóte din întunecimea arhivelor cătu se póte mai multe documente de adevărată valóre istorică,

din tóte vécurile până unde suntem în stare de a pătrunde în trecutul celu mai depărtat alu națiunii noastre și alu țerilor locuite de ea, pentru-că încai succesorii noștri se și póte compune o istorie pragmatică, care se și fiă felinaru conducătoru pe drumul celu întunecos alu viitorului.

Sibiu, 1 (13) Aprilie 1888.

G. Barițiu.

Revistă literară.

XI.

Din *Abnuchulă*, editată de societatea *România Jună*, două novele sunt vrednice de pomenit: bobocul de novelă *Bobocel și Frica*: antea pentru perfectă măestrie, cu care ne descrie sbuciumările sufletesci, așa cum se manifestă ele în influența lor asupra fisicului, în vorbe și fapte; a doua pentru aberațiunea, de a face psihologie în novelă tocmai cum se face în manualele de școlă. *Slavici* nu și spune, că Ghiță pantofarul é mániosu, der ilu veđ că-i mániosu din tăcerea și rēcăla, ce îndemă pe Bobocel să plângă; nu și declamă despre dragostea de mamă, pentru-că o în-

telegi pré bine, când preutésa înfruntă pe Ghiță dăcându-i „fiară sêlbatică“ ș. a. m. d. Acesta însămnă, că novelistul scie să observe pe omeni, să le ghicescă din vorbă gândul și din gânduri tapta și să le pătrundă inima, cu unu cuvânt dovedesce: *cunoșcerea* de omeni. Aci se vede și superioritatea romanului și novelei moderne, în care interesul pentru *intemplări* și aventuri s'a înlocuit cu interesul pentru urmărirea dezvoltării și corecțiunii *caracterelor*. Se înțelege, că acestu interesu dispăre, când autorul nu-i harnicu să ne arate sbuciumările sufletului sub manifestațiile corăspunđtore ale fisicului, de pildă,—său decă găsesce că-i necesaru să și esplice scenele,—precum face Zamfirescu în *Frica*, prin *teorii psihologice*. Zamfirescu nu descrie, ci esplică frica, ce a simțit o căpitanul din novelă în fața unui cadavru:

„Starea acesta este absolutu comună tuturor muritorilor și în acea minută de neclaritate în care *Ful* este de-a dreptul amenințat și fără apărare, la toți omenii le e frică. Întru acesta, așa numită *prezență de spirit* a unora, stă tocmai în puterea extraordinară, ce o capătă una din complexul turburată alu ideilor lor, care poruncesce și întregu organismul ascultă.“

face în privința dogmelor creștine fostul președinte alți universității imperiale japoneze, cu numele Kotonak. „Dogmele creștine — ăce elă — suntă asemenea unor pilule necunoscute, pe care trebuie iute să le înghiță, ca să pôta ave efectul dorit.“

Mișcarea din Japonia în favoarea creștinismului merită deosebita luare aminte a tuturor amicilor culturii.

Literatură.

„**Școlă și Familia**„, fôia pentru părinți și învățători, apare în Brașov odată pe lună și costă 2 fl. pe an, 1 fl. pe o jumătate de an. Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: Ionu Dăriu, redactor responsabil, Ștefanu Daru, George C. Belissimus, Ionu D. Petrascu. — Sumarul Nrului 2 dela 1 (13) Iunie: Științele pregătitoare ale pedagogiei. — O voce reformatorică pe terenul învățământului, de Dr. Petru Spanu. — Nani, nani, puiul Mamii, de G. C. Belissimus. — Lecțiuni practice din fizică, de I. Dăriu. — Inscințare. — Diverse.

„**Transilvania**“, fôia Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român; apare în Sibiiu odată pe lună în mărime de câte 2 côle și costă 3 fl. pe an pentru cei ce nu sunt membri Asociațiunei. Redactori: Georgiu Barițiu. — Nr. 11—12 cuprinde: Iacobu Bologa (necrologu), de G. Barițiu. — Despre documentele relative mai alesu la istoria bisericească a Românilor, de G. Barițiu. — Folosul culturalei. — Cuvinte sufletesci. — Academia română (inscințare). — În memoria lui Carolu Davila, medicu generalu în România, răposat în Augustu 1884. — Urmeză partea oficială a fôiei, apoi: Bibliografiă, Diverse, Mulțămită publică.

Raportu generalu

despre activitatea Comitetului de ajutorare cu Abecedare și Legendare a elevilor sârăci dela școlile române rurale din Transilvania și Ungaria propriu.

(Urmare.)

B. De Ioană Popescu ceruă cărți:

1. Dimitrie Giuruțană inv. în Sânta-Măria (Hid-Almaș), 20 abcd. 10 leg., 2. Teodoru Ladoș inv. în Răstosnea (lângă Deda) 10 abcd. 6 leg., 3. Alexandru Vladu inv. în Bănpatac 11 abcd. și 2 leg., 4. Georgiu Forraș inv. Raportul-mare (I. Simeria) 40 abcdare și 25 leg., 5. Nicolau Sorinca inv. Almaș-Seliște, 5 abcd. 6. Ioană Florea inv. în Hetiuri, (lângă Sighișora) 4 abcd. 13 leg., 7. Teodoru Sovrea inv. în Fănață (C. Mănăștur) 10 abcd. Cu totul 100 abcd. 46 legendare.

C. de Blașiu:

1. Petru Colceriu inv. în Suciagu (Clușiu) 10 elementare, 8 leg., 2. Nicodimă Rusu inv. în Gy.-Vaslăb 10 elem. 12 leg. Cu totul 20 elementare, 20 legendare.

D. de Brașov:

1. Georgiu Munteanu inv. în Pusta Egres (Iara inf.) 20 abcd., 2. Teodoru Popu inv. M.-Ugra (Kerelô-Szt. Pál) 15 abcd., 3. Michailu Bene inv. în Giorocuta (Soporulu inf.) 20 abcd. Cu totul 55 abcdare.

Cărți se distribuă:

A. de Petri:

La adresa d-lor: 1. Nechita Suia preot și inv. în Nețu (Herina) 10 abcd. 8 leg., 2. Ioană Diugariu inv. în Malin 5 abcd. 5 leg., 3. Nicolau Albu inv. în Thiurea 10 abcd. 6 leg., 4. Georgiu Popu inv. în Giunelășu 10 abcd. 7 leg., 5. Ioan Ciulană inv. în Cavaș 7 abcd. 5 leg., 6. Ștefanu Țarină inv. în Păncenesi 30 abcd. 5 leg., 7. George Hatos inv. în Cățicău 15 abcd. 5 leg., 8. Georgiu Munteanu inv. în Pusta Egresu 5 leg., 9. Teodoru Bota inv. în Cernesci 10 abcd. 4 leg., 10. Nicolau Sorinca inv. Almaș-Seliște 2 leg., 11. Laurențiu Micheșu inv. în Deșu 13 abcdare 5 leg., 12. Teodoru Tămasu inv. în Ocnă Deșului 7 abcd. 3 leg., 13. Teodoru Popu inv. în M. Ugra 6 leg., 14. Ioană Bota inv. în Cătea (lângă Teușu) 10 abcdare 6 leg., 15. Alecsiu Bota inv. în Reteagu 10 abcd. 8 leg., 16. Petru Macsim inv. în Ciocmană 9 abcd., 17. Iacobu Bota inv. în C. Mănăștur 5 leg., 18. Alexandru Teodoranu inv. în Notigă 6 leg. Suma 146 abecedare, 91 legendare.

B. Cărți de I. Popescu se distribuă la adresele d-lor:

1. Dimitrie Giuruțană inv. în Sânta-Măria 10 abcd. 5 leg., 2. Teodoru Ladosy inv. în Răstosnea 10 abcd. 5 leg., 3. Alexandru Vladu inv. în Banpatak 11 abcd. 2 leg., 4. Georgiu Forraș inv. în Rapoltu-mare 10 abcd., 5. Nicolau Sorinca inv. în Almaș Seliște 5 abcd., 6. Ioană Florea inv. în Heturi 4 abcd. 5 leg., 7. Teodoru Sovrea inv. în Fănață 9 abcdare. Suma 69 abcdare 17 legendare.

C. Cărți de Blașiu se distribuă la adresele d-lor:

1. Petru Colceriu inv. în Suciag 11 elementare., 2. Nicodimă Rusu inv. Gy. Vaslăb 15 elementare., 3. Demetriu Timbu inv. în Vima-mică 20 elementare., 4. Teodoru Hatos inv. în Rugăscu 20 elem., 5. Iacobu Bota inv. în C. Mănăștur 15 elementare. (NB. Celor de sub 3, 4 și 5. s'au spedit abcdare de Blașiu căci nu mai aveam de ale lui Petri, și după ce ne spuse învățătorii respectiv că le pot folosi I. P. R.) Suma 81 elementare. (Va urma).

Mulțămită publică.

Subscrisul comitetu aduce prin acêta institutulu de credit și economii „Albina“ din Sibiiu cea mai profundă mulțămită pentru ajutorul de 100 florenți votat prin adunarea generală ținută la 30 Martie a. c. pe sêma școlii elementare de fete a Reuniunei nôstre.

Comitetulu Reuniunei femeilor române din Sibiiu.

Maria Cosma, președintă, **Dr. Russu**, secret.

ȘIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alt „Gaz. Trans.“)

Berlinu, 16 Iunie. — Împăratulu zace pe patulu morții acoperit cu o învelitoare albă. Testamentulu său e depus la ministeriulu curții. Proclamațiunea lui Wilhelm II. se așteptă după înmormântare. Berlinulu oferă icôna jalei celei mai adânci. Împăratulu a dispus anumit, ca înmormântarea să se tacă în cea mai mare tăcere în biserica din Potsdam. Ministeriulu prusianu e întrunit în Friedrichskron și noua părechie împăratăscă se află acolo, unde s'au dus și gardele împăratăscă, gardiștii coronei, gardiștii husari și batalionulu de instrucțiune. Se ăce că înmormântarea se va face Lună.

Berlinu, 16 Iunie. — Legașionilor germane din străinătate li s'a și notificat suirea pe tronul a noului împărat. Consiliulu federalu i se va face împărtășire oficială despre ea ađi. Asemenea se va lua ađi jurământulu trupeilor. Tôte bursele germane sunt închise până Lună. Cadavrulu, la dorința împăratăscă, nu se va secșiona. Noulu împăratu va purta numele de *Wilhelm ală II-lea*. Aseră s'a publicat proclamașia stabilită de consiliulu de ministri.

Din parte competentă se asigură, că despre *viitorele relașionale Germaniei cu puterile europene încă nu s'a luat nică o decisiune*, dêr că deja astăđi se pôte considera ca asigurată și mai presus de orice îndoielă continuarea raporturilor intime regulate printractatul dintre Germania și Austro-Ungaria.

Parisu, 16 Iunie. Foile dedicaș articulu foarte simpatic memoriei răposatulu împăratu ală Germaniei, pe noulu împăratu îl întâmpină însu cu necredere.

Viena, 16 Iunie. Maies. Sa împăratulu a esprimat condolenșele sale ambasadorulu germanu prin telegramă.

Roma, 16 Iunie. În cameră ministrulu-președinte Crispi a ținut o vorbire mișcătoare în memoria lui Fridericu III.

Londra, 16 Iunie. Prințulu și princesa de Wales plcă astă seră împreună cu fiulu lor la Berlinu.

CUNUNIĂ.

Mâne, în 5 (17) Iunie, la 4 ore p.

m. d-lă *George Carolu Gaertner* își va serba cununia sa cu d-ra *Maria I. Martimovici* în biserica S-lui Nicolae din locu.

Voci din publicu.*)

Recunoscința. Subscrisulu mă simșu datoru a-mi esprima pe acêșta cale sentimentulu meu de recunoscința față cu d-lă medicu din Brașov Dr. Flechtenmacher, pentru-că a scufit sê-mi scape dela môrte tinera mea copilă, care suferea în duplă peripneumoniă și la a căreia re'nșânșoare abia mai puteam spera.

Predealu, 1 (13) Iunie 1888.

Bolliacu, locotenent în armata română.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acêșta Redacșia nu e responsabilă.

Cursulu pieșei Brașov

din 16 Iunie st. n. 1888

Bancnote românești	Cump.	8.48	Vend.	8.51
Argintu românesc	"	8.42	"	8.46
Napoleon-d'or	"	10.01	"	10.04
Lire turcesci	"	11.32	"	11.37
Imperiali	"	10.32	"	10.37
Galbin	"	5.89	"	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	"	101.—	"	—
" " " 5%	"	98.—	"	98.50
Ruble rusesci	"	109.—	"	110.
Discountu	"	6 1/2—8%	pe an.	

Cursulu la bursa de Viena

din 15 Iunie st. n. 1888.

Renta de aur 4%	99.25
Renta de hârtă 5%	86.75
Imprumutul căilor ferate ungare	151.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	95.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	115.—
Bonuri rurale ungare	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	104.90
Bonuri rurale Banat-Timișu	104.75
Bonuri cu cl. de sortare	104.75
Bonuri rurale transilvane	104.30
Bonuri croato-slayone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescu	99.50
Imprumutul cu premiulu ungurescu	125.50
Losurile pentru regularea Tisei și Sghedimului	124.60
Renta de hârtă austriacă	79.15
Renta de argint austriacă	80.90
Renta de aur austriacă	109.70
Losuri din 1860	137.—
Acșionile băncei aust. o-ungare	859.—
Acșionile băncei de creditu ungar.	282.50
Acșionile băncei de creditu austr.	284.90
Galbeni împăratăscă	5.95
Napoleon-d'or	10.03
Mărci 100 imp. germane	62.—
Londra 10 Livres sterlinge	126.45

Numere singuratic de „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu și Adolf Albrecht**.

Editoru și Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Mureșianu**.

Pôte fi, dêr nu în novelă, ci n manuale de psihologie! Deosebirea acêșta în folosirea psihologiei pentru operele de artă e atât de importantă, încât am creșut de lipsă sê o indicu pentru cei ce nu sunt deprinși cu citirea mai atentă a producerilor realiste mai alesu acum, că *Almanachulu*, unde sunt publicate novelele acêște, se află în mânil tuturor...

Dcă urmăresc apoi, călăuzit de astfelu de criterii, povestirile originale, ce se publică la noi, te convingi că acêșta e partea mai slabă a lor: lipsa de adâncime în observașia, sêu prea desu și necunoscința deplină a vieșei sufletesci a omulu. În schimb autorii ne povestesc întâmplări de tot felulu și dcă au scris într'o limbă mai corectă, mai plină de armonie, au și început a se da credinșei, că au făcutu ceva bunu, de valoare și nu vedu, că dcă au ceva formă, nu au și cuprinsu, materi și mai uită că materia are traiu ér formele gôle se prăpădescu ca beșicele de săpunu... De aceea își cade bine, dcă printre producerile nôstre întâlnesc câte una, de unde veđi, că autorulu a priceputu cu-rentulu, în care ne-au cuprinsu vremile

și'n care s'au pus măestrii romanului și novelei și dcă mai veđi, că are și putere să producă ceva.

Sentimentulu acesta l'am avut cîndu novela d-lui *I. C. Panțu*, *Logofetulu Mateiu*.*) Și d-lă Panțu și-a alesu de obiectu altă observașionilor sale pe omulu din poporu, și densusu caută sê-i pricepă cuprinsulu gândirilor și simșirilor lui și sê ne înfășeșe viașta lui privită din tôte părșile. Ținând în friu fantasia, se sileșce a ne desvelu adevêrul deplin și de aceea abia se'ncometă a trece odată marginile celei mai hotărâte realități. Naturală este dcă urmarea, că „intrigele interesante“, ce se pretind pe la noi, ca o condișio sine qua non a novelei, lipsesc, și'n locul lor primim unu desnodământu firescu, cum se și face pe la țêră.

Cuprinsulu novelei acêșteia e următorulu: Logofetulu Mateiu iubeshce pe Marușă; bănuelile, ce i le desșeptă unu interesat masinist și pizmôsa Rădișă i se întăresc după ce i se pare, că Marușă nu roșește, când o desmierdă coconașulu Manolache și acum se hotărêște

*) *Logofetulu Mateiu*, novelă de I. C. Panțu, (105 pag. 8°) Brașov. Tipografia Alexi. 1887.

cu greu sê se însore cu altă fată. Impresia, ce-i face momentulu, când nu găsește în ladă o cămașe curată de prime-nelă — Marușă nu i le mai spăla, căci plecase cu cocôna Elefterala o viă — îi readuce dragostea în inimă și și părerea de rêu, și elu vrea sê se întorcă la Marușă, dêr Marușă se măritase. Dcă Mateiu „glumise“, eă vră sê fiă mai cuminte de-acu încolo.

Imprejurulu acêștei idei se însiră scenele, caracteristice pentru locul unde se petreșce acșionea, pentru vieșta de pe Bărăganu. Vieșta acêșta e cam monotonă; dêr monotonia unor repêșiri de sceneria din novelă se perde față de interesulu ce-lă ai pentru caracterele bine schișate. Cu acêște caractere se potriveșcu deplinu faptele, ce resultă consequent unele din altele. Dêr motivele lor mi se par uneori prea căutate, de pildă la p. 33 precum asemeni mi se pare că pentru caracterisarea bucătarulu George scena dela p. 74—75 e de prisosu, după ce elu se caracterisêșă destulu de bine și de frumosu în dialogulu dela p. 37. Este și o scenă, ce nu-i prezentată cu atâta măestriă, încât sê nu jigneshcă și sê nu stea mărturiă, că nu totu ce-i adevêratu își are locu într'o lucrare artistică,

deși cerem de altfelu dela o operă de artă sê fiă și adevêrată...

Acêșta-i și astfelu este povestitu cuprinsulu *Logofetulu Mateiu*; corôșpundeștoru acșionei și firei personagelor din novelă e și stilulu simplu, dêr corect; cuprinsulu nu face nicodată jertfe forme și eu credu, că-i bunu semn, că autorulu nu alergă la retoricește mijlôce, ce se foloseshcu pe la noi de obicei, pe unde cuprinsulu lipseșce.

D-lă Panțu face parte din generașia tîneră și n'a scrisu multu. Așu greși dcă, dcă așu cerea sê-i scoteshcu valoarea cantitativă a talentulu său. Pentru acêșta trebuie să mai așteptăm și alte scrieri dela densusu. Mă mulțamesc numai a mai accentua odată, că din mulșimea de scrieri fără direcșia, ce se publică la noi, începuturile d-lui Panțu sunt conscii de direcșia lor.

Pornindu dela „Boșocelul“ altu lui *Slavici*, am voit sê arăt anume pe ce pune și d-lă Panțu temelulu în scrierea unei novele.

G. B. Duică.

Schwarze Seidenstoffe von 80 kr. bis fl. 11.40 per Meter (ca. 150 Qual.) versendet roben- und stückweise zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (f. f. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe 10 fr. Porto.

Weisse Seidenstoffe von 65 kr. bis fl. 11.40 per Meter (ca. 120 Qual.) versendet roben- und stückweise zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (f. f. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe 10 fr. Porto.

Nru. 6675—1888 14,3—3

Publicațiune!

In spitalul civilu din locu, provăduțu cu dreptul de publicitate, are se se dea pe cale de oferte minus-oferentului alimentarea bolnavilor pe durată de 1 1/2 anu, și anume din 1 Iulie a. c. până în 31 Decemvrie 1889.

Competenții pentru această întreprindere au se-și asternă la primarul orașenesc din locu ofertele timbrate și sigilate până în 22 Iunie a. c. după-prânđu la 6 ore.

La ofertu are se se alătore unu vadiu de 100 fl. v. a. seu în-bani gata, seu în libele de depunerî la instituttele băuesci din locu seu hărtii de prețu valorose pentru cautiune, cuprindendu otertulu totu-deodată și dechiaratiunea oferentului, cumcă acestuia i suntu cunoscute condițiunile de ofertu și că se supune loru.

Condițiunile de ofertu se potu vedé în totă ziua dela 9—12 ore a. m. la subscrisulu magistratulu. în biroulu senatorului magistratualu Alfred Schnell.

Brașov, 12 Iunie 1888.

Magistratul orașenesc.

Avisu d-lorū abonați!

Domnii, ce se abonează din nou, se binevoiască a scrie adresa lamuritu și se arate și posta ultimă.

Totodată facem cunoscutu tuturor D-lorū abonați, că mai avem din anii trecuți numerî pentru complectarea colecțiunilor „Gazetei,” precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potu adresa la subsemnata Administrațiune în casu de trebuință.

„Administrațiunea Gaz. Trans.”

Care este cea mai bună hărtia pentru țigări?

Acastă întrebare forte importantă pentru fii-care fumătoru de țigări s'a stabilitu deja în modul celu mai nedubios.

Nu este reclamă gollă, ci unu faptu constatatu prin autorități științifice de primulu rangu pe basa analizei comparative a diferitelor hărtii de țigări mai bune, ce se află în comerțu, că hărtia de țigări

„LES DERNIERES CARTOUCHES”

și „DOROBANTULU”

din fabrica **BRAUNSTEIN FRÈRES** la Parisu,
65 Boulevard Exelmans,

este cu deosebire cea mai ușoră și cea mai escelentă.

După ce s'a stabilitu acesta între altele prin Dr. Pohl, profesorul la facultatea tehnică în Viena, Dr. Liebermann, profesorul și conducătorul alu stabilimentului chemicu de stat în Budapesta, și o analiză comparativă, făcută în Iuliu 1887 după puncte de vedere nouă igienice de către Dr. Soyka, profesorul de Hygienă la Universitatea nemțescă din Praga, a produsu chiar rezultatulu strălucitu, că hărtiile de țigări „Les dernières Cartouches” și „Dorobantul” suntu cu 23—74% mai ușore, și că împărtășeste fumulu de tutunu cu 23—77% mai puține părți streime, ca celelalte hărtii analizate. Veritabilă este numai aceeași hărtia, a cărei Etiquetă s'emenă cu desemnulu aci imprimatu și care ortă firma Braunstein Frères.

Fabrica a deschis unu depositu pentru vândare en gros a hărtiei de țigări și a tuburilor pentru țigări

BRAUNSTEIN FRÈRES,

193,50—26

WIEN, I. Bez., Schottenring Nr. 25,

și află aceste articole la tôte firmele mai mari, cari au de vândare asemenea mărfuri.

celu mai escelentu mijlocu în contra tuturor insectelorū

folosește cu tărăă frapantă și distruge insectele, ce se află, astufeliu de iute și sigură încātu nici o urmă a lorū nu mai rămâne.

Distruge totalu ploșnițele (păduchii de lemnū) și puceii.

Curăță bucătăriile radicalu de prăsila gândacilorū.

Delătură imediatu totă stricăciunea moliilorū.

Eliberéză celu mai iute de supărarea muștelorū.

Apără animalele nōstre domestice și plantele de totu felulu de parasiți și de bōlele ce urméză din cauza lorū.

Curăță cu desevērșire capulu de păduchi etc.

Să se observe strictu: Ceea-ce se vinde cântăritu în hărtia nu este nicodată **Specialitate-Zacherl.**

Numai în Sticle-originale veritabilu și oftinū de procuratū dela depositulu principalu

I. Zacherl, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

În Brașovū dela Domnii:

I. L. & A. Hesshaimer
Emil Porr
Demeter Eremias
Karl Schuster, farmac.
Iulius Hornung
I. Goos

Heinrich Zintz
Carl Irk
Heinrich Rhein
Ratz Lajos
Karl Kirr
Ferd. Iekelius, farm.

Ed. Kugler, farm.
Iul. Müller,
N. Grădinar
Ioh. Lerchenfeld
Karl Töpfner
George Stefanovici.

În Rădăuți dela Domnii:
C. Teichmann
A. v. Rossignon
A. Decani
C. Deutscher.

În Siretū dela Domnii:

Israel Sommer
Ph. Zettel
I. Dempniak Véd.

În Suceava dela Domnii:
Nathan S. Hausierer
E. Liska
I. Symonowicz
H. Beiner.

In orașele celelalte și la țară depositele de Zacherlin veritabilu se potu vedea pe placatele espuse.

Căștigu lateralū de 10 fl. pe di

fără capitalū și fără risicu prin vândarea de losuri plătibile în rate în sensul articulu de lege XXXI din 1883.

Oferte primesce **Societatea de schimbū din Budapesta Adler & Comp., Budapest.**

Picături de stomachū Mariazeller, care lucră escelentu în contra tuturor bōlelor de stomachū.

Neintrecute pentru lipsa de apetițu, slăbiciunea stomachului, respirațiunea cu mirosu greu, umflare (venturi), răgăelă acră, colică, cataru de stomachū, acră, formarea de petru și nășip, producerea escesivă de flegmă, gâlbinare, greață și vomare, durere de capu (decă provine dela stomachū), cărcei la stomachū, constipațiune seu încuiare, încărcarea stomachului cu mănăcări și bēuturi, limbrici, suferințe de splină, ficatū și de haemorhoide. — Prețulu unei sticle dinpreună cu prescrierea de întrebuintare 35 cr., sticla indoitu de mare 60 cr.

Espediția centrală prin farmacistulu **Carl Brady, Krensier (Moravia.)** Picături de stomachū Mariazeller nu suntu unu remediū secretu. Părțile conținătoare suntu arătate în prescrierea de întrebuintare, ce se află la fie-care sticlă. **Veritabile se află mai în tôte farmaciile.**

Avertismentū! Picături de stomachū Mariazeller se falsifică și se imiteză de multe ori.—Ca sennū, că suntu veritabile, servescē învilitōrea roșiă provăduțā cu marea de protecțiune de mai susu, și afară de acēsta pe fiecare prescriere de întrebuintare, ce se află la fiecare sticlă, trebue se fi arătātu, că acēsta s'a tipăritu în tipografia D-lui H. Gusek în Krensier.

Veritabile se află: Brașovū, farmacia Franz Kellemen, farmacia la „Biserica Albă”; farm. I. Goos; farm. Iul. Hornung; farmacia F. Iekelius' W-ice; farm. K. L. Schuster, farmacia Heinrich G. Obert. Băile Tușnadū: farmacia Alex. Dobay. Co-halmū: farm. Ed. Melas, farmacia L. Wolff, Feldiōră: (Marienburg), farm. Wil. Schneider. Făgărașū: farm. v. Böldner, farm. Hermann. Sz. Szt. György: farm. Val. Beteg, farm. Barabás Fer. 13,52—20